

DERLEME REVIEW

Yazışma adresi
Correspondence address

Adife Ahsen ÇETİN
Maltepe Üniversitesi,
Hemşirelik Yüksekokulu,
İstanbul, Türkiye

adifeahsen@gmail.com

Bu makalede yapılacak atıf
Cite this article as

Orgun F., Özkütük N., Çetin AA.
Hemşirelik Meta-Teorisi (CINT): Karmaşıklık
Bütünleştirme Hemşirelik Teorisi

Akd Hemşirelik D 2025; 4(2): 77-83

ID Fatma ORGUN
Ege Üniversitesi,
Hemşirelik Fakültesi,
Hemşirelikte Öğretim Anabilim Dalı,
İzmir, Türkiye

ID Nilay ÖZKÜTÜK
Ege Üniversitesi,
Hemşirelik Fakültesi,
Hemşirelikte Öğretim Anabilim Dalı,
İzmir, Türkiye

ID Adife Ahsen ÇETİN
Maltepe Üniversitesi,
Hemşirelik Yüksekokulu,
İstanbul, Türkiye

Geliş tarihi / Received : 25 Kasım 2024

Kabul Tarihi / Accepted : 12 Mayıs 2025

Hemşirelik Meta-Teorisi: Karmaşıklık Bütünleştirme Hemşirelik Teorisi (CINT)

Nursing Meta-Theory: Complexity Integration Nursing Theory (CINT)

ÖZ

Hemşirelik eğitimi, klinik becerilerin geliştirilmesinin yanı sıra, teorik bilgi ile uygulama arasındaki bütünleşmeyi sağlamayı amaçlayan kapsamlı bir süreçtir. Hemşirelik teorileri, hemşirelerin hasta bakımını iyileştirmek, profesyonel etik değerleri benimsemek ve bilimsel temellere dayalı kararlar almak için rehberlik sağlar. Bu teoriler arasında, son yıllarda Karmaşıklık Bütünleştirme Hemşirelik Teorisi (CINT), hemşirelik uygulamalarına dinamik bir yaklaşım sunarak sağlık hizmetlerinin karmaşıklığını anlamayı ve yönetmeyi amaçlar. CINT; Florence Nightingale tarafından vurgulanan insan, sağlık, çevre ve hemşire arasındaki etkileşimleri ele alarak, hemşirelerin klinik uygulamalarda karşılaştıkları karmaşık durumları daha etkili bir şekilde yönetmelerine yardımcı olur. Teori, pozitivizm ve pragmatizmle bağlantılı olup, bilimsel verilerin ve pratik çözümlerin entegrasyonunu vurgular. CINT 'nin uygulanması, hemşirelerin bilgiyi bütünleştirmesini, dinamik karar verme, işbirliği, iletişim ve yansıtma süreçlerini güçlendirir. Uluslararası ve ulusal literatür, CINT 'nin hemşirelik uygulamalarına rehberlik ederek sağlık hizmetlerinin kalitesini artırabileceğini göstermektedir. Bu teori, özellikle klinik ortamlarda esnek ve bütüncül bir yaklaşım benimsemeyi sağlayarak, hemşirelerin mesleki becerilerini geliştirmelerine katkıda bulunur. Bu makalede mesleği geliştirmede hemşirelere mantık, analiz, değerlendirme, deneyim, yansıtma, sezgi veren tüm yararlı kriterleri içeren CINT tanıtılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler

CINT, hemşirelik meta-teorisi, karmaşıklık bütünleştirme hemşirelik teorisi

ABSTRACT

Nursing education is a comprehensive process that aims not only to develop clinical skills but also to integrate theoretical knowledge with practice. Nursing theories provide guidance for nurses to improve patient care, adopt professional ethical values, and make scientifically based decisions. Among these theories, the Complexity Integration Nursing Theory (CINT) has recently offered a dynamic approach to nursing practice by aiming to understand and manage the complexity of healthcare services. CINT, addressing the interactions between person, health, environment, and nursing as emphasized by Florence Nightingale, helps nurses manage complex situations encountered in clinical practice more effectively. The theory is associated with positivism and pragmatism, highlighting the integration of scientific data

and practical solutions. The implementation of CINT strengthens nurses' abilities to integrate knowledge, make dynamic decisions, collaborate, communicate, and reflect. Both international and national literature indicate that CINT can guide nursing practices and improve the quality of healthcare services. This theory particularly supports the adoption of a flexible and holistic approach in clinical settings, contributing to the development of nurses' professional competencies. This article aims to introduce CINT as a theory that encompasses all beneficial criteria—such as logic, analysis, evaluation, experience, reflection, and intuition—that support the advancement of the nursing profession.

Keywords

CINT, nursing meta-theory, complexity integration nursing theory

Alanla İlgili Bilinenler

- CINT, hemşirelikte holistik ve etkileşim temelli bir yaklaşım sunarak bireyin çok boyutlu ihtiyaçlarını dikkate alan, klinik karar verme süreçlerini destekleyen ve bakım kalitesini artıran bir teorik çerçeve olarak alanda kullanılmaktadır.
- CINT, hemşirelerin hasta bakımını dinamik ve değişken bir sistem olarak ele alan bir meta-teoridir.
- Hasta bakım sisteminin yapısını anlamak için karmaşıklık kuramlarını kullanarak, sağlık hizmetlerinde etkileşimli, esnek ve holistik yaklaşımlar geliştirmeyi amaçlayan bir meta-teoridir.

Makalenin Alana Katkısı

- CINT, sağlık bakım sistemlerinin karmaşık yapısını anlamada ve hemşirelerin klinik kararlarını bu karmaşıklığı göz önünde bulundurarak almasını sağlayan bir teoridir.
- CINT, hemşirelerin hasta bakımında daha esnek, etkileşimli ve holistik yaklaşımlar geliştirmelerine olanak tanıırken, hemşirelik uygulamalarında inovasyonu teşvik etmektedir.
- Bu derleme makalede; hemşirelik eğitimi ve araştırmalarına, sağlık hizmetlerinde sistemsal değişimlere adapte olabilen ve hasta odaklı çözümler üreten bir bakış açısı kazandırma bakımından konunun alana katkısı vurgulanmıştır.

GİRİŞ

Hemşirelik eğitimi, sağlık hizmetlerinin temel taşlarından biri olarak, hemşirelerin klinik becerilerini, profesyonel tutumlarını ve etik anlayışlarını geliştirmeyi hedefleyen kapsamlı bir süreçtir. Bu süreç, teorik bilginin klinik uygulamalarla entegrasyonu üzerinden şekillenir. Hemşirelik teorisi, hemşirelerin, hastalarına yüksek kalitede bakım sunabilmeleri için ihtiyaç duydukları bilgi birikimini, becerileri ve değerleri içeren bir çerçeve sağlar. Hemşirelik eğitimi, bu teorik bilgilerin hem akademik hem de uygulama düzeyinde anlaşılması ve etkin bir şekilde uygulanması üzerine inşa edilmiştir. Bu sayede hemşireler, sadece klinik görevlerini yerine getirmekle kalmaz, aynı zamanda profesyonel etik, hasta güvenliği ve kaliteli bakım anlayışını da benimseyerek, sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesine katkıda bulunurlar (1,2,3).

Hemşirelik mesleğinde teorilerin varlığı hemşirelik mesleğinin bilimsel temellerini oluşturan önemli bir çerçevedir. Teorik bilgi, hemşirelerin hastalıklar, tedavi yöntemleri, sağlık politikaları ve hasta bakımını daha derinlemesine anlamalarına olanak tanır. Bu bilgi birikimi, hemşirelerin profesyonel kararlarını daha bilinçli ve etkili bir şekilde almalarını sağlamanın yanında klinik uygulamalarda kullanılacak stratejilerin belirlenmesinde de önemli bir rol oynar (4). Hemşireler, teorik bilgilerini klinik uygulamalara entegre ederek, hastaların bakımında doğru yaklaşım, metodoloji ve teknikleri seçerler. Bu süreç, hemşirelerin karşılaştıkları karmaşık durumlarla başa çıkmalarını ve klinik kararları daha sağlam temellere dayandırmalarını sağlar (5). Bunun yanı sıra, hemşirelik teorileri, hemşirelerin hasta ve aileleriyle olan etkileşimlerinde de rehberlik eder. Özellikle empati, güven, iletişim becerileri gibi unsurlar hemşirelik teorileriyle şekillenir ve bu sayede hemşireler hasta odaklı bir bakım sunar. Hemşirelerin, hasta ve ailesinin ihtiyaçlarına daha etkili bir şekilde cevap vermeleri, bakım kalitesini artırırken aynı zamanda hastalarla güven temelli ilişkiler kurmalarına da yardımcı olur (6).

Hemşirelik teorileri, dört temel bileşeni içerir: hasta, çevre, sağlık ve hemşire. Bu bileşenler, hemşirelerin profesyonel sorumluluklarını yerine getirirken dikkate alması gereken temel unsurlardır. Her bir bileşen, hemşirelik uygulamaları için kritik bir rol oynamakta ve birbirleriyle sıkı bir ilişki içindedir (7). Hemşirelik uygulamalarını yönlendiren, bilimsel bir temele dayanan ve hastaların bakımını iyileştirmeye yönelik bir dizi kavram ve ilkedен oluşan hemşirelik teorileri, hemşirelerin mesleki kararlar alırken kullandıkları rehberler olarak işlev görürler (8). Hemşirelik teorileri, profesyonel hemşirelerin, sağlık hizmetlerinin kalitesini artırmak, hasta güvenliğini sağlamak ve bakım süreçlerini optimize etmek amacıyla gerekli bilgi birikimini ve çerçeveyi sunar (9). Hemşirelik teorisinin uygulanması, hemşirelerin yalnızca teknik becerilerini değil, aynı zamanda hasta ile empatik ve etik bir

ilişki kurarak bütünsel bakım anlayışını da geliştirmesini içerir (10).

Hemşirelik teorileri, etik değerler açısından da kritik bir rol oynar. Hemşireler, bakım verirken etik ilkelere uygun hareket etmeyi, hastaların haklarını gözetmeyi ve mesleki sorumluluklarını yerine getirmeyi öğrenirler. Bu, hasta bakımında kaliteyi artırarak, hemşirelerin profesyonel sorumlulukları ile hasta memnuniyetini dengeler (6). Ayrıca hemşirelik teorileri, araştırma ve inovasyonu destekleyen bir altyapı sunar. Hemşireler, klinik ortamlarda yenilikçi çözümler geliştirmek ve sağlık hizmetlerinin kalitesini artırmak için teorik bilgileri kullanırlar. Hemşirelik araştırmalarının önünü açan bu teorik bilgi birikimi, meslektaşlar arasında bilgi paylaşımını teşvik eder ve mesleki gelişim için yeni yollar açar. Hemşirelik teorilerinin bu çok yönlü katkıları, hemşirelerin profesyonel becerilerini geliştirmeleri ve hasta bakımının kalitesini artırmaları için kritik öneme sahiptir (11).

Son yıllarda geliştirilen teorilerden biri olan CINT, hemşirelik uygulamalarına teorik bir temel sunmanın yanı sıra, hemşirelik teorisinin bütünlüğünü ve profesyonel hemşirelerin kanıta dayalı, hasta merkezli bakım sağlama sorumluluğunu desteklemeyi amaçlayan bir meta-teoridir. Bu teori, Van Sell ve Kalofissudis tarafından 2002 yılında geliştirilmiştir (12). Bu teoride yer alan karmaşıklık kavramı, kompleks parçaların daha yönetilebilir olması açısından küçük birimlere ayrılan parçaların tümüdür. Karmaşıklık, "çevresine sadece bir yönden değil, çok farklı yönlerden tepki gösterebilme kapasitesine sahip bir sistem" şeklinde tanımlanmaktadır (13). Metateori ise bir çalışmanın gövdesi anlamındadır (14). CINT dört teoriden oluşmaktadır. Bu teoriler; "İnsan Hemşirelik Teorisi", "Sosyal Bütünlük Hemşirelik Teorisi", "Hemşirelik Bilgisi/Bilgeliği Teorisi" ve "Hemşirelik Pratiği/Uygulaması Teorisi"dir (12). CINT, geçmişteki, günümüzdeki ve gelecekte geliştirilecek tüm hemşirelik teorilerini kapsayıcı ve açıklayıcı bir çerçevede ele almaktadır (12).

Hemşirelik eğitimi süresince birçok teoriden faydalanılır. Teorilerin hiyerarşileri kapsamı nedeniyle hemşirelik eğitiminde yeri önemlidir. Bu meta-teori hemşireler tarafından küresel çapta gözlenen sağlık temelli olay ve durumları birbirine bağlamaya kaynaklık eder. Ayrıca bireye, gruba veya bütüne uygulanabilmesinin yanında diğer teorileri kapsamı nedeniyle hemşirelik için önemlidir (15). Buna ek olarak; büyük, orta düzey ve uygulama teorilerini anlamlandırarak birbirine bağlı paradigmaları ve modelleri keşfetmelerini sağlar. Hemşireliğin nasıl yeniden yapılandırıldığını ve devam eden yapılandırma araştırmaları için çok sayıda klinik uygulamaya ve kapsamlı fırsatlara kaynaklık eder (15).

CINT

CINT, bilim ve teknolojiyi hemşirelik sanatı ile birlikte sunan kapsamlı bir teori olarak karşımıza çıkmaktadır (16,17). İnsan varlığının süreç ve doğasını tanımlayarak aradaki anlamlı bağlantıyı keşfetmeye odaklanarak süreci nesnelleştiren CINT'nin temeli, hemşirelikte gerçeği ve gerçeğin nesnellğine dayanmaktadır. Bilimin dilinin matematik olduğunu, hemşirelik mesleğinin hem bilim hem sanat olmasının yanında hemşireliğin bir meslek dalı olmasının ötesinde felsefenin içinde hemşireliğin yer aldığını açıklamaktadır. Bununla birlikte hemşireliğe tarihsel bakış açısının önemine değinerek bir öğrenme ve öğretme yöntemi olarak bu teorisinin kullanılmasına vurgu yapılmaktadır (12). CINT sağlık bakımının birbirine bağlı ve dinamik doğasına vurgu yapan çok yönlü bir hemşirelik yaklaşımı yaratırken, aynı zamanda ampirik, kanıta dayalı uygulamaları ve pratik çözümleri de entegre eder (18). İnsan sağlığının karmaşıklıklarını anlamak için çerçeveler sağlar ve hemşirelik uygulamalarını yönlendirir.

Roy'nun Adaptasyon Modeli, Neuman Sistemler Modeli ve Orem'in Kendi Kendine Bakım Eksikliği Teorisi gibi bazı tanınmış hemşirelik teorileri, hastayı birbiriyle ilişkili parçaların bir sistemi olarak gören ve bakımda bütünsel ve uyumlu bir yaklaşım gerektiren kompleksitec teorisinin ilkeleriyle uyumludur. (16,17,19,20). Bu doğrultuda tarihsel bakış açısıyla baktığımızda CINT bilimsel bilginin keşfedilmesine ve hemşirenin bu bilgileri bütünlüğünü keşfetmesine ve en yüksek sağlık durumuna ulaşmak için beden, ruh ve zihnin güçlü uyum sağlamasına vurgu yapmaktadır (15).

CINT, kliniklere uygulanabilen integral dünya görüşü ve iletişim öğelerini içeren bir bütüncül sürecin dahilindedir. Bu teori dört perspektifte ele alınan kapsamlı bir seçenektir. Bu dört perspektif; holistik bir süreç olan insan bakış açısı ve gerçeklik kavramlarını bireysel iç (subjektif, kişisel), bireysel dış (objektif, davranışsal), genel iç (kültürel veya ortak) ve genel dış (sistemler veya yapılar) olarak ifade edilmektedir (16,17). Kendi içerisinde integral tıp, integral sağlık bakım yönetimi, integral faaliyet, integral sağlık bakım eğitimi ve integral psikoterapi gibi alt alanlara ayrılmaktadır (16,17,21).

Bu teorisinin amacı; insan, sağlık bakımı ve karmaşık bir meslek olan hemşireliği ayrılmaz bir bütün olarak ele almak, bireysel iç ve dış, genel iç ve dış olmak üzere dört gerçeklik perspektifini, integral dünya görüşü ve integral sürecin doğrudan uygulamasını açıklamak, hemşirelerin 21. yüzyıla yönelik yayınlar ve sağlık profesyonelleri olarak yerel ve küresel kapasitelerini artırmak ve bütüncül bir dünya görüşü ve yaklaşımı ile hemşirelerin öz farkındalığının artmasına katkı sağlayarak, hastayı, ailesini, meslektaşlarını, iş ortamını ve toplumu nasıl etkilediğinin farkında olmasına yardımcı olmaktır (16).

CINT pozitivizm ve pragmatizmle bağlantılıdır. Pozitivizm; gözlemlenebilir, ampirik kanıtlara dayanan ve olguları objektif, ölçülebilir verilerle açıklamayı amaçlayan bir felsefi yaklaşımdır (22). Hemşirelik alanında pozitivizm, klinik yönergeler, kanıta dayalı uygulamalar ve kontrollü çalışmalar aracılığıyla hasta bakımında en iyi yaklaşımın belirlenmesinde kendini gösterir. Durumlar arasında genellenebilir ve evrensel olarak uygulanabilir bilgi üretmeyi amaç edinir (23). Pragmatizm ise fikirlerin pratik uygulamalara ve teorilerin gerçek dünyada nasıl faydalı olabileceğine odaklanmakla birlikte somut problemlerin çözülmesinde bilgi ve teorilerin nasıl kullanılması gerekliliği üzerinde duran felsefi gelenektir. Hemşirelik alanında pragmatizm, evrensel olarak geçerli çözümlerin klinik ortamda karşılaşılan karmaşık ve dinamik sorunlara esnek çözümler geliştirmeyi hedef edinir (24).

Pozitivizm ve CINT, hemşirelik uygulamalarında kullanılarak hemşirelik mesleğine farklı bir yaklaşım sağlar. Hemşireler, pozitivist ilkelerle şekillendirilmiş bilimsel verileri kullanarak hastalarına en uygun tedavi yöntemlerini sunarken, aynı zamanda her bir hastanın benzersiz ihtiyaçlarını ve klinik ortamın karmaşıklığını göz önünde bulundurarak esnek bir yaklaşım benimsemiş olurlar. CINT ve pozitivizm birlikte hemşirelerin klinikte daha kapsamlı ve bütünsel bir bakım sunmalarına yardımcı olur (25). Pragmatizm ise CINT teorisi ile uyumlu bir şekilde, hemşirelerin klinikte uyguladıkları pratik çözümlere ve sağlık hizmetlerinin dinamik doğası gereği hemşirelik girişimlerinin değişen koşullara uyum sağlaması gerektiğini öngören karmaşıklık modeliyle örtüşür (26).

CINT Uygulama Aşamaları

CINT çerçevesinde, sağlık hizmetlerinin ve hemşirelik uygulamasının karmaşık, dinamik ve birbirine bağlı sistemler olduğunu kabul etmek önemlidir. CINT uygulanma aşamaları şu şekildedir;

1.Karmaşıklığın Tanınması: Hemşireler, hemşirelik uygulamasının ve sağlık sistemlerinin doğası gereği karmaşık olduğunu ilk aşamada kabul etmelidir. Bu, sağlık hizmetlerini basitleştiren geleneksel modellerden uzaklaşıp, hasta sonuçlarını etkileyen ince nüansları ve karşılıklı bağımlılıkları fark etmek anlamına gelir.

2. Bilgi Entegrasyonu: Birden fazla kaynaktan (araştırma, klinik deneyim, hasta geri bildirimleri) gelen bilgilerin entegrasyonu çok önemlidir. Hemşireler, farklı bilgi türlerine açık olmalı ve sorun çözmede genellikle disiplinlerarası kaynaklardan yararlanmalıdır.

3.Dinamik Karar Verme: Hemşireler, hasta ihtiyaçlarını, sağlık ortamını ve ekip dinamiklerini sürekli olarak değerlendirip yeniden değerlendiren dinamik bir karar verme süreci uygulamalıdır. Yeni bilgiler

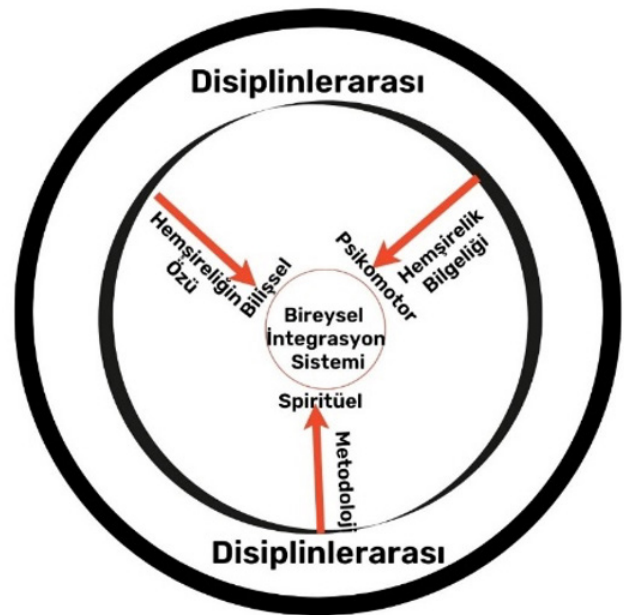
ortaya çıktıkça bakım planlarını uyarlamaya hazır olmalıdırlar.

4. İşbirliği ve İletişim: Karmaşıklık temelli modellerde, sağlık ekibindeki farklı profesyonellerle etkili işbirliği çok önemlidir. Hemşireler, çeşitli roller (örneğin, hekimler, sosyal hizmet uzmanları, aileler) arasında açık ve etkili bir iletişim kurarak, bakımın koordineli ve hastaların karmaşık ihtiyaçlarına yanıt veren şekilde olmasını sağlamalıdır.

5. Yansıtma ve Öğrenme: Hemşireler, sürekli olarak yansıtma yapmalı ve öğrenmeye açık olmalıdır. Geri bildirimlere açık olmalı, uygulamalarını sürekli olarak gözden geçirip geliştirmeli ve bakım sunumundaki hem başarılı hem de başarısız deneyimlerden öğrenmelidir. Bu, uyum sağlama ve gelişim sürecinin bir parçasıdır.

Bu aşamalar, hemşirelerin karmaşıklık bilimini günlük bakım uygulamalarına nasıl entegre edebileceğini anlamalarına yardımcı olur. Böylece hemşireler, karmaşıklık modelini benimseyerek daha etkili, uyum sağlayabilen ve hasta odaklı bir bakım sunabilirler (27,28). Karmaşıklık Bütünleştirme Hemşirelik Teorisinin şekilsel olarak uygulamadaki matematiğine baktığımızda;

Hemşirelik Temeli + Metodoloji + Hemşireliğin Özü + Disiplinlerarası Yaklaşım = Hemşirelik Bilgisi/Bilgeliği x Bireysel İntegrasyon (Bütünleştirme)= Uygulama (30) (Şekil 1).Bu matematiksel formül temel alınarak oluşturulan şekil aşağıda yer almaktadır (15,30).

Şekil 1. Karmaşıklık Bütünleştirme Hemşirelik Teorisinin Uygulamadaki Matematik Şekli (15).

Kaynak: Van Sell, S. L. (2017). Metatheory for unifying nursing complexity integration nursing theory. International Journal of Nursing and Clinical Practices, 41, 233.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Dünyada ve ülkemizde CINT üzerine yapılan çalışmalar incelenmiştir. Uluslararası literatürde; Stanga ve ark. (2017) yazmış oldukları kitap bölümünde bir meta-teori olan CINT için kanıta dayalı uygulamalarda önemli bir dayanak olduğunu açıklamıştır (29). Sulıman ve ark. (2022) derlemelerinde CINT teorisinin hemşirelik uygulamalarına rehberlik edeceği saptanmıştır (30). Carrol ve ark (2023) 2012-2021 yılları arasında İngilizce veri tabanlarını dahil ederek 61 makaleyi CINT hedefli inceledikleri derleme çalışmasında, bu teorisinin bakım sisteminin karmaşıklığında dinamik yaklaşım sağladığını ve bilimsel araştırmaya yönelik rehberlik sağlamada etkisini ifade etmiştir (31).

Ulusal literatürde ise; CINT üzerine yapılan çalışma sayısı ise birkaç araştırma ile sınırlı kalmaktadır. Buldur ve ark. (2023) tarafından yapılan derleme sonucuna göre, CINT yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde uygulanan non-farmakolojik yöntemlere entegre edildiğinde çalışan hemşirelerin kişisel ihtiyaçlarının yanı sıra yaşadıkları sıkıntıları, mesleki cesaretleri ve iç dünyalarını bütüncül bir yaklaşım ile destekleyerek liderlik ve değişim kapasitelerini artıracak ve daha sağlıklı, mutlu, konforlu bebeklerin bakım aldığı klinikler olmalarına yardımcı olacağı belirlenmiştir (32). Ay ve ark. (2023)'ün bu teoriyi astımlı olguda dispne yönetimine entegre ettiği çalışmanın sonucuna göre, astımlı hastaların iyileşme yöntemleri ile ilgili farkındalığı sağlanarak; güçlendirme yapılarak hastanın dispne düzeyinin iyileşeceği ve bakımın kalitesinin artacağına düşünüldüğü ifade edilmiştir (33).

Sonuç olarak, CINT, hızla değişen sağlık hizmeti ortamında hemşirelerin mesleği sosyalleştirerek güncel ihtiyaçlara etkin şekilde yanıt verebilmesini sağlamada; klinik uygulamalarda ise kanıt temelli yaklaşım, holistik bakış açısı, dinamik etkileşim ve sistematik uygulamaların benimsenmesinde önemli katkılar sunmaktadır. Meslekteki meta-teori eksikliği göz önünde bulundurulduğunda, hemşirelerin teorileri özümsemeleri, teoriler arası bağlantıları kurabil-

meleri ve bu bilgileri klinik uygulamalara yansıtabilmeleri, mesleğin hem akademik hem de klinik düzeyde gelişimi açısından büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda, çalışmada hemşirelerin mesleki rollerini aktifleştirmelerine destek olacak şekilde, mantık, analiz, değerlendirme, deneyim, yansıma ve sezgiyi içeren CINT tanıtılmış ve hemşirelerin teorik bilgi düzeylerini zenginleştirmeleri amaçlanmıştır.

Geleceğe yönelik olarak, CINT'in klinik uygulamalara entegrasyonu, yapılandırılmış klinik rehberlerin ve karar verme algoritmalarının geliştirilmesiyle desteklenebilir. Bu bağlamda hemşirelerin hasta bakımında CINT'in temel ilkelerine dayalı değerlendirme, planlama, uygulama ve sonuç değerlendirme adımlarını izlemesi önerilmektedir. Ayrıca, hemşirelik eğitim programlarında CINT'e yönelik teorik ve uygulamalı içeriklerin entegre edilmesi; vaka analizleri, yansıtıcı yazma uygulamaları ve simülasyon temelli öğrenme yöntemleriyle desteklenerek öğrencilerin kuramı içselleştirmelerine olanak tanıyabilir. Bu sayede, kuram-uygulama bütünlüğü sağlanarak hemşirelik bakımının niteliği artırılabilir ve profesyonel rol gelişimi güçlendirilebilir.

Yazar Katkıları

Çalışma Fikri (konsepti) ve Tasarımı: A.A.Ç., F.O., N.Ö., Veri Toplama/Literatür Tarama: A.A.Ç, Makalenin Hazırlanması: A.A.Ç., F.O., N.Ö., Yayınlanacak Son Haliye Onay Verme: F.O., N.Ö

Çıkar çatışması

Bu derlemede herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Bu çalışma AKETDER 3. Uluslararası Etik Araştırmaları Kongresinde (21-23 Kasım 2024) sözel bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKÇA

1. Heslop L, Ploeg J. Integrating theory and practice in nursing education: A critical review of strategies and outcomes. *J Nurs Educ Pract*. 2023;13(3):45–54.
2. Smith M, Brown T. Developing nursing competence through the integration of theory and clinical practice. *Nurs Educ Perspect*. 2023;44(1):22–30.
3. Evans C. A framework for quality nursing education: Bridging the gap between theory and practice. *Nurs Health Sci*. 2023;25(4):12–20.
4. Masters K. *Nursing Theory and Conceptual Frameworks*. 3rd ed. New York: Springer Publishing; 2023.
5. Nightingale F. *Notes on Nursing: What It Is and What It Is Not*. 2nd ed. Oxford: Oxford University Press; 2024.
6. Peplau HE. *Interpersonal Relations in Nursing: A Conceptual Frame of Reference for Psychodynamic Nursing*. 2nd ed. New York: Springer Publishing; 2024.
7. Parker ME. The Four Metaparadigms of Nursing: An Interdisciplinary Perspective. *Int J Nurs Theory Pract*. 2023;15(2):84–92.
8. McEwen M, Wills EM. Theoretical Foundations of Nursing. *J Nurs Educ Pract*. 2023;13(3):58–65.
9. Fawcett J, Desanto-Madeya S. *Nursing Theory: A Framework for Practice*. 2nd ed. Philadelphia: F.A. Davis Company; 2023.
10. Leininger M. *Culture Care Theory: A Model for Providing Culturally Competent and Empathetic Care*. *J Transcult Nurs*. 2023;34(2):110–8.
11. Kolcaba K. *Comfort Theory and Practice: A Vision for Holistic Health Care and Research*. New York: Springer Publishing; 2024.
12. Van Sell SL, Kalofissudis IA. The evolving essence of the science of nursing: A complexity integration nursing theory. The Authors; 2010.
13. Allen PM. A complex systems approach to learning in adaptive networks. *Int J Innov Manag*. 2001;5(2):149–80.
14. Ritzer G. The current status of sociological theory: The new syntheses. In: Ritzer G, editor. *Frontiers of Social Theory. The New Syntheses*. New York: Columbia University Press; 1990. p. 1–30.
15. Van Sell SL. Metatheory for unifying nursing complexity integration nursing theory. *Int J Nurs Clin Pract*. 2017;41:233.
16. Dossey BM. Theory of integral nursing. *ANS Adv Nurs Sci*. 2008;31(1):E52–73.
17. Dossey BM. Integral and holistic nursing. In: Dossey BM, Keegan L, editors. *Holistic Nursing: A Handbook for Practice*. 5th ed. Sudbury (MA): Jones & Bartlett; 2008.
18. White KM, Dudley-Brown S. *Translation of Evidence into Nursing and Health Care*. New York: Springer Publishing Company; 2012.
19. Kuhn TS. *The structure of scientific revolutions*. Vol. 962. Chicago: University of Chicago Press; 1997.
20. Watson J. *Nursing: The Philosophy and Science of Caring*. Denver (CO): University Press of Colorado; 1999.
21. Dossey BM. *Holistic Nursing: A Handbook for Practice*. Burlington (MA): Jones & Bartlett Publishers; 2013.
22. Holliday S, Jacobs LM. The Role of Positivism in Evidence-Based Nursing: Bridging the Gap between Theory and Practice. *J Nurs Educ Pract*. 2022;12(3):42–50.
23. Viana MSB. The New Positivism and the Crisis of the Social Sciences. *J Soc Sci Humanit Res*. 2021;32(4):224–39.
24. Bennett SL, Wilson PM. Pragmatism in Nursing Practice: Integrating Theory with Clinical Problem Solving. *J Nurs Philos*. 2024;25(1):48–60.
25. Jones LM, Turner SC. Integrating Complexity and Positivism in Nursing: Toward a Holistic Approach to Patient Care. *J Nurs Theory Pract*. 2024;18(2):145–58.

26. Turner OJ, Robinson CA. Pragmatism and Complexity Theory in Nursing: Bridging the Gap Between Practical Solutions and Dynamic Healthcare Needs. *J Nurs Theory Pract*. 2024;26(1):21–34.
27. Kurtz CF, Snowden DJ. The Cynefin Framework: A Guide to Leading Complex Systems. *J Nurs Adm*. 2023;53(4):206–11.
28. Lown BA, Auerbach AD. Leadership in Complex Adaptive Systems: Lessons for Nursing Practice. *Nurs Outlook*. 2023;71(2):176–84.
29. Stanga N, Oquin L. Critical Review of the Evolving Essence of the Science of Nursing: Complexity Integration Nursing Theory (CINT). *Int J Nurs Clin Pract*. 2017;4(226):2.
30. Suliman M, Sohail M, Shaheen M, Rehman UU. A Proposed Philosophy of Nursing in the light of Nursing Metatheory. *J Saidu Med Coll Swat*. 2022;12(2):106–9.
31. Carroll Á, Collins C, McKenzie J, Stokes D, Darley A. Application of complexity theory in health and social care research: a scoping review. *BMJ Open*. 2023;13(3):e069180.
32. Buldur E, Yıldırım Y, Aykar FŞ. İntegral Hemşirelik Teorisi ve Yenidoğan Yoğun Bakımlarda Uygulanan Non-Farmakolojik Yöntemlere Teorinin Entegre Edilmesi. *İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*. 2023;8(1):221–7.
33. Ay A, Yıldırım Y, Türeyen A. İntegral Hemşirelik Kuramının Astımlı Olguda Dispne Yönetimine Entegre Edilmesi. *Hemşirelik Bilimi Dergisi*. 2023;6(3):188–92.